

Väestön ikääntymisen tuomat haasteet

Elli Heikkilä

Kunnallisan kehittämissäätöön 15-vuotisjuhlaseläminäarissa, joka pidettiin helmikuussa 2005 Helsingissä, tuotiin esiin väestön ikääntymisen haasteet yhteiskunnallemme, erityisesti kunnille. Säätiön mukaan maan kilpailukykyä heikentää väestön ikääntyminen ja sitä vahvistaa osaaminen. Kumpikin on kunnille haasteellinen asia.

Etlan toimitusjohtaja Pentti Vartia käsitteli esitelmässään globalisaatiota ja totesi, että työn, pääoman ja yrittäjien liikkeet ovat tärkeitä. Suomen taloushistoriassa tiedetään ulkomaisten yrittäjien merkittävä rooli maassamme. Myös modernisaatio eli tiedon, taidon, tieteen ja kulttuurin siirtyminen maasta toiseen on keskeinen osa globalisaatiota. Hän nosti esiin myös käsitteen kansallisvaltioiden järjestelmäkilpailusta, jossa huomioidaan mm. maiden sosiaali- ja eläkejärjestelmät, verotus ja terveydenhuolto. Hän kysyi, onko Suomi hyvä sijaintipaikka yrityksille ja ihmisille. Tähän hän vastasi, että Suomi on menestystarina, mutta meidän on ansaittava menestys aina uudelleen.

Yljohtaja Tarmo Pukkila sosiaali- ja terveysministeriöstä toi esiin sen, että vuoteen 2030 men-

nessä työikäinen väestö vähenee Euroopassa 9 % ja Japanissa 16 %. Vastaavana aikana Euroopan väestö vähenee 8 % ja Japanin 5 %. Euroopan kohdalla on kyse väestön vähenemisestä kymmenillä miljoonilla ja Japanissa noin 5 miljoonalla. Globalisaatiosta puhuttaessa hänen mukaansa mitkään ulkomaiset lisätuotot eivät korvaa työpaikkojen menetyksiä maailmalle. Erityisenä huolenaiheena esitelmässä tuli tieto siitä, että maamme 15-19 -vuotiaista nuorista noin 20 000 ei ole työssä eikä koulutuksessa. Heidän uhkana on syrjäytymisvaara.

Kunnanjohtaja Tarmo Aarnio Kirkkonummelta edusti kuntaa, joka saa muuttovoittoa. Tulijat ovat koulutettua ja hyvätuloista väkeä. Vuonna 2004 kunnan väestö kasvoi 3.5 % ja kunta sai yli 1 000 uutta asukasta. Muuttajat ovat nykyään etupäässä pääkaupunkiseudulta, kun taas 1990-luvulla he tulivat maakunnista. Kuntaa leimaa kaksikielisyys, sillä 20 % väestöstä on ruotsinkielisiä. Tämän johdosta kunta tarjoaa kaikki keskeiset palvelut myös ruotsinkielellä. Kunnan vetovoimatekijöinä ovat hyvä yhdyskuntasuunnittelu ja kaavoitus sekä viihtyisyys. Aarnio totesi Kirkkonummen väestön

olevan juuretonta, sillä vain 10 % aikuisväestöstä on kirkkonummelaisia.

Kaupunginjohtaja Timo Halonen edusti Kuusamoaa, Koillis-Suomen aluekeskusta, jota on kohdannut muuttotappio. Väestönkehitys on ollut negatiivista huolimatta siitä, että kunta on toiminnossaan, kuten tietoteollisuudessa, innovatiivinen. Väestö on vähentynyt keskimäärin 150 henkeä vuodessa viimeisten kymmenen vuoden aikana. Poismuuttajat ovat 15-29 -vuotiaita ja muutto on siten valikoivaa. Kuntasektorilta on jäämässä lähitulevaisuudessa eläkkeelle 40 % työntekijöistä ja huolen aiheena on, mistä löytyy uudentava tekijä. Tärkeä kysymys on myös, miten saataisiin paluumuuttajia kuntaan. Timo Halonen totesi, että kunnan on todennäköisempää saada tulomuuttajia juuri entisistä kuntalaisistaan kuin aivan uusista tulokkaista.

Seminaariesitelmät löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta <http://www.kaks.fi>.